

Handläggare
Hampus Olesund
08-508 266 55

Till
Exploateringsnämnden
2017-06-08

Naturresevat för Årsta skog och Årsta holmar. Lägesrapport

Förslag till beslut

1. Lägesrapporten godkänns.

Håkan Falk
Förvaltningschef

Gunnar Jensen
Avdelningschef

Britta Eliasson
Enhetschef

Sammanfattning

Bakgrund

Enligt Stockholm stads budget ska berörda fackförvaltningar arbeta för att instifta ett naturresevat för Årsta skog och Årsta holmar. Naturresevatet syftar till att skydda ekologiska, rekreativa och kulturhistoriska värden. Förvaltningarna ska enligt budget också arbeta med att tillgängliggöra naturresevatena samt utveckla och stärka rekreativa och ekologiska värden. Samtidigt har staden ett högt satt mål för bostadsbyggandet.

Att göra naturresevat av Årsta skog och Årsta holmar aktualiserades 2014 då ett förslag till naturresevat var på samråd. Sedan dess har kontoret tillsammans med stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen bearbetat samrådsförslaget efter inkomna yttranden och för att möjliggöra fler bostäder i och kring

Årstaskogen. Målet är att säkerställa naturreservatet men också att tillskapa ett betydelsefullt antal bostäder, säkra spridningssamband samt att utveckla de rekreativa, ekologiska och kulturhistoriska värden som finns i och kring Årstaskogen.

Exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret arbetar för närvarande med ett förslag som innebär att reservatets storlek blir ungefär lika stort som samrådsförslaget men som också möjliggör 800-1000 bostäder i övergången mellan befintlig bebyggelse och naturmark. Arbetet har stämts av med miljöförvaltningen och stadsdelsförvaltningen. Genom bostadsutvecklingen får staden pengar från tomträttsavgälder och markförsäljning, som kan investeras i att utveckla ekologiska värden, tillgängliggöra skogen och göra den mer attraktiv som besöksmål.

Lägesrapport för naturreservat för Årsta skog och Årsta holmar

Förändringar sedan samråd 2014

Idag arbetar exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret med att uppdatera reservatshandlingarna och detaljstudera reservatsgränsens dragning. Sedan förslaget om naturreservat var på samråd 2014 har justeringar gjorts utifrån inkomna samrådsyttranden men även för att möjliggöra bostadsutbyggnad i och i närheten av Årstaskogen, samt för att öka tillgängligheten till skogen.

De förändringar i reservatsgränsen som nu provas är:

- Utöka reservatet österut vilket bevarar ett ekologiskt värdefullt område samt inkluderar en båtbygga och en större del av det östra koloniområdet. Se område 3 i bilaga 1.
- Inkludera en dunge av ekologiskt värde i den västra delen, se område 1 i bilaga 1.
- Inkludera ett stort område med sociotopsvärden vid Årstaliden, se område 2 i bilaga 1.
- Justera gränsen för att möjliggöra bostadsbebyggelse och en ny front mot Årstaskogen. De områden som tidigare låg inom reservatet, men som nu föreslås ligga utanför reservatet är rödmarkerade i bilaga 1.
- Mindre justeringar för att bättre anpassa reservatet till befintliga juridiska gränser, så som fastighetsgränser och egenskapsgränser i detaljplaner.

Inga förändringar har gjorts för Årsta holmar.

Kontoret arbetar för att ett slutgiltigt reservatsförslag ska ha samma storlek som det som presenterades i samrådet 2014. Kontoren bedömer att inget extra samråd krävs för att göra de justeringar som planeras. Men kontoret planerar en Medborgardialog kring bostadsbebyggelse och utveckling av naturreservatet i augusti 2017

Instiftandet av naturreservat för Årsta skog och Årsta holmar kan sen behandlas i exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden under hösten 2017. Beslut i kommunfullmäktige förväntas kunna ske kvartal 2, 2018.

Inriktning för fortsatt planering

Det fortsatta arbetet med naturreservatet syftar till att bevara och förstärka Årstaskogens ekologiska, rekreativa och kulturhistoriska värden samtidigt som 800-1000 bostäder ska möjliggöras.

Öka tillgängligheten och attraktionskraften

Kontoret anser att Årstaskogen har stor potential till att bli ett större utflyktsmål för alla stockholmare. Därför avser kontoret att arbeta på att öka tillgängligheten både till reservatet och inom det samt öka dess attraktionskraft. Målet är att Årstaskogen ska bli ett välkänt besöksmål med tillgängliga park- och strandpromenader, utvecklade parker och skogskänsla. Kolonilotterna i Årstaskogen är idag ett av flera besöksmål i skogen och har samtidigt en viktig ekologisk funktion, framförallt för pollinatörer. Kontoret kommer att arbeta för att se till att de kolonilotter som i samrådskedet inte inkluderades i reservatet antingen inkluderas eller kan flytta till en annan plats inom reservatet om marken behövs för ett annat ändamål.

Planera för bostäder i ett sammanhängande stråk

Som en del i att nå stadens högt uppsatta mål om bostadsbyggande kommer kontoret arbeta för att möjliggöra bebyggelse om ca 800-1000 bostäder i anslutning till skogen. Bebyggelsen planeras läggas som ett stadsbryn med bebyggelse vänt mot Årstaskogen utefter ett nytt sammanhängande gång- och cykelstråk utmed skogen. Stråket förväntas öka tillgängligheten till skogen och bli en smidig gång- och cykelväg som bättre sammanbinder Gullmarsplan och Årstaberget/Liljeholmen.

Värna och utveckla ekologiska värden

Kontoret kommer att arbeta för att värna och utveckla de ekologiska värden som finns i Årstaskogen idag, både inom reservatet men också utanför. I anslutning till Årstaskogen finns viktiga ekologiska spridningssamband. De är en del av ett större ekologiskt nätverk som sträcker sig över hela kommunen. Det är av stor vikt att knyta samman det nya reservatet med kringliggande naturområden och reservat för att kunna upprätthålla långsiktig rik biologisk mångfald. Kontoret kommer därför fortsätta arbeta för att säkerställa att spridningssambanden bevaras och utvecklas även inom andra stadsbyggnadsprojekt, bland annat projekt Söderstaden och projekt som har utfallit från programmet för Hammarby-Björkhagen, där dagens spridningssamband kan komma att behöva stärkas både nu och i framtiden. Dessa spridningssamband kommer även att framgå i den kommande översiktsplanen.

Genomförbarhet

En av grundpelarna i projektet är att det ska bli ekonomiskt, tekniskt och juridiskt genomförbart. Vid en första ekonomisk uppskattning visar projektet ett positivt nettonuvärde. I och med det höga markvärdet i området finns det också medel för större kompensationsåtgärder.

Tidplan och process

Exploateringskontoret har tillsammans med övriga berörda förvaltningar tagit fram en översiktlig tidplan. Målet är att kunna ta ett första beslut om reservatsbildande i ExplN, SBN och MHN i höst. Ett definitivt beslut i KF kan ske först våren 2018.

Samtidigt som ett ärende om reservatsbildningen tas upp i nämnderna i höst planeras Start-PM i SBN och de första markanvisningarna i ExplN. Markanvisningarna ska göras utifrån kvalitet och stadsbyggnadsvärden. I samband med detta kommer den fortsatta processen för bostadsbebyggelsen att beskrivas närmare.

Som ett första steg för att gå vidare med arbetet med att utveckla Årstaskogen enligt ovan föreslår kontoret att starta en dialogprocess med medborgarna för att tidigt ge dem möjlighet att ge synpunkter på hur 800-1000 bostäder kan inrymmas i Årstaskogen. Kontoren vill också ha bättre underlag kring hur medborgarna idag använder Årstaskogen och hur de skulle vilja utveckla den. Samtidigt informerar staden om förändringar för

reservatet som föreslås utifrån synpunkter som kom fram i samrådet.

Medborgardialog	Aug, 2017
Start-PM i SBN och första markanvisning i ExplN	Q4, 2017
Första beslut om reservat i ExplN, MHN och SBN	Q4, 2017
Beslut om reservatsbildning i KF	Vår, 2018

Kontorets förslag

Kontoret föreslår att exploateringsnämnden godkänner lägesrapporten för Naturreservatet för Årsta skog och Årsta holmar.

Bilagor

1. Karta – preliminära reservatgränsförändringar